

Seznam příloh

Příloha č. 1: Seznam zákonů upravujících náhradní rodinnou péči

Příloha č. 2: Schéma zprostředkování náhradní rodinné péče

Příloha č. 3: Scénář rozhovoru – sociální pracovnice

Příloha č. 4: Scénář rozhovoru – osvojitelé/žadatelé

Příloha č. 5: Seznam zkratek

Přílohy

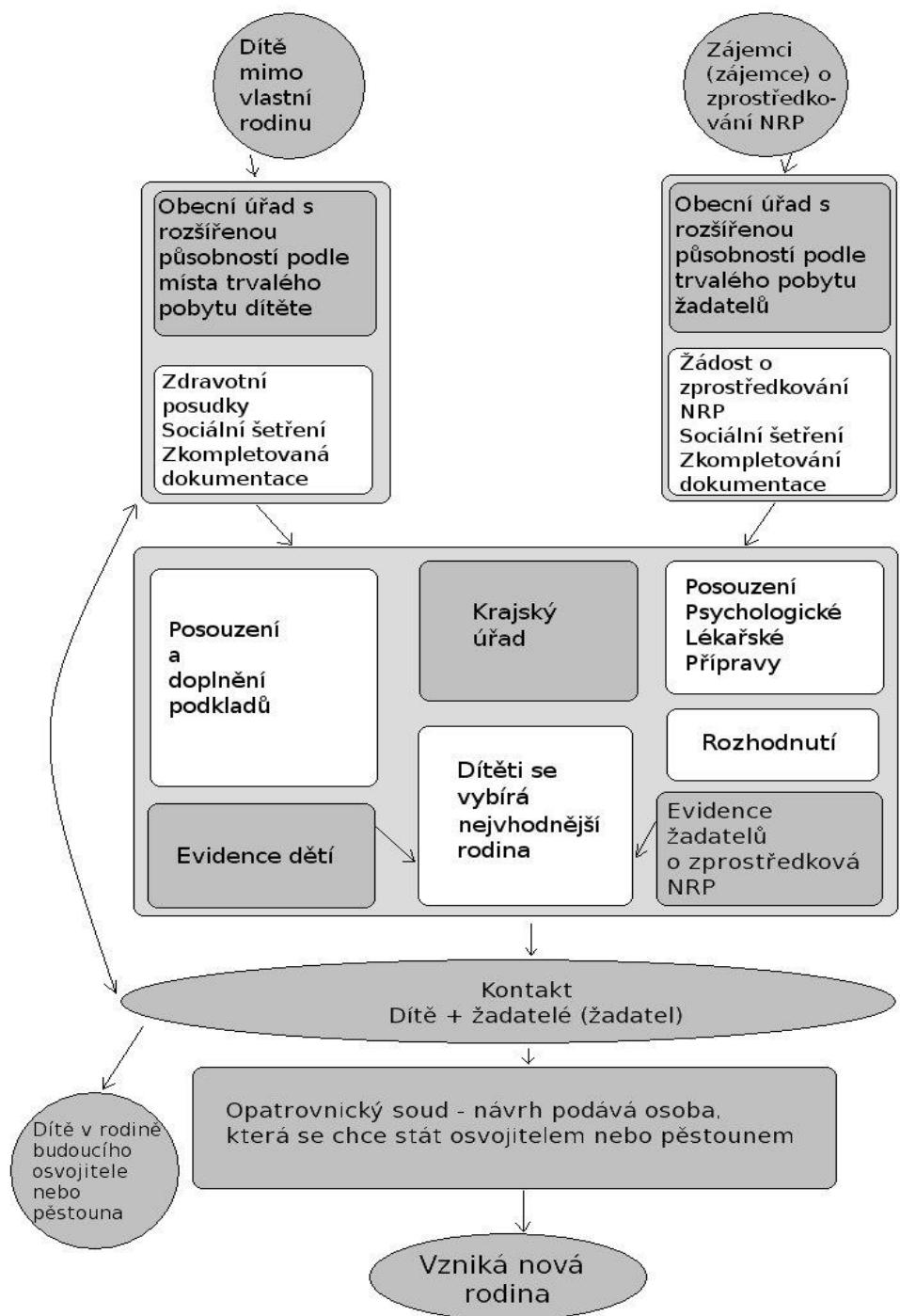
Příloha č. 1: Seznam zákonů upravujících náhradní rodinnou péči

System náhradní rodinné péče v České republice, krom již zmíněných, upravují také následující zákony:

- 473/2012 Sb. - Vyhláška o provedení některých ustanovení zákona o sociálně-právní ochraně dětí
- 89/2012 Sb. - Občanský zákoník (nový)
- 329/2011 Sb. - Zákon o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením
- 111/2006 Sb. - Zákon o pomoci v hmotné nouzi
- 108/2006 Sb. - Zákon o sociálních službách
- 412/2005 Sb. - Zákon o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti
- 109/2002 Sb. - Zákon o výkonu ústavní nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních
- 6/2002 Sb. - Zákon o soudech a soudcích
- 320/2001 Sb. - Zákon o finanční kontrole
- 133/2000 Sb. - Zákon o evidenci obyvatel
- 359/1999 Sb. - Zákon o sociálně-právní ochraně dětí
- 326/1999 Sb. - Zákon o pobytu cizinců na území ČR
- 155/1995 Sb. - Zákon o důchodovém pojištění
- 269/1994 Sb. - Zákon o Rejstříku trestů
- 283/1993 Sb. - Zákon o státním zastupitelství
- 555/1992 Sb. - Zákon o Vězeňské a justiční stráží České republiky
- 582/1991 Sb. - Zákon o organizaci a provádění sociálního zabezpečení

Příloha č. 2: Schéma zprostředkování náhradní rodinné péče

Dostupné z: <http://www.adopce.com/informace/zprostředkovani-nrp/>

Autor: Středisko náhradní rodinné péče

Zdroj: Adopce.com

Příloha č. 3: Scénář rozhovoru – sociální pracovnice

Otázky – sociální pracovníci

Na úvod bych Vás chtěla požádat, zda byste mi mohla krátce říci o náplni Vaší práce a jak dlouhá je Vaše praxe?

Která z forem NRP je pro Vás ta nejlepší?

- Myslíte si, že je zároveň tato forma NRP podle Vás nejvhodnější?
- Jak byste celkově zhodnotil/a situaci v oblasti náhradní rodinné péče? Například počty dětí umístěvaných do NRP, míra zájmu o NRP, průměrná doba čekání apod.
- Jak si myslíte, že je na tom česká legislativa v oblasti adopce v kontextu novelizace 2013?
- Jaké jsou podle Vás možnosti dalšího zlepšení, které podle Vás fungují v ostatních státech?

A. Proces adopce

- Pokud porovnáte adopci s ostatními formami náhradní rodinné péče, tak jaké byste uvedl/a (ne)výhody?
- Co si myslíte o procesu adopce z hlediska délky jejího trvání?
- Co podle Vás nejvíce ovlivňuje dobu (kromě byrokracie), kdy žadatelé čekají na „vhodné dítě“?
- Je podle Vás možné, že zde hraje roli byrokracie v prodlužování toho procesu?
- Myslíte si, že je dostatek úředníků a sociálních pracovníků, kteří vyřizují žádosti o NRP?
- Jaké vidíte slabiny a další problémy, které podle Vás provází proces adopce?

B. Podmínky adopce

- Co si myslíte o míře kladených nároků na žadatele o osvojení dítěte?
- Jsou podle Vás nutné všechny požadované formuláře nebo různá potvrzení, které jsou od žadatelů vyžadovány? Obecně – ano, ne. Konkrétně která potvrzení případně ne (výpis z rejstříku trestu, potvrzení o ekonomické situaci, posudek o psychologickém vyšetření).
- Jaký je postup při vyřizování žádostí o adopci, je na to použita nějaká metodika? Jaká?
- Pozorujete rozdíly v postupech úřadů, například mezi kraji?
- Jaký je podle Vás přínos přípravných kurzů pro žadatele o osvojení?

C. Psychická deprivace

- Myslíte si, že má na opuštěné děti nějaký vliv pobyt v kojeneckých ústavech?
- Myslíte si, že je prostředí v kojeneckých ústavech dostatečně podnětné pro vývoj dítěte? Pro jeho sociální, psychický nebo fyzický rozvoj?
- Co si myslíte o pěstounské péči na přechodnou dobu z hlediska důsledků na emoční stabilitu dítěte, z důvodu přetrhávání vzniklých citových vazeb?

D. Přímá adopce

- Co si myslíte o možnosti otevřené adopce skrze organizaci FOD?
- Jaká vidíte pozitiva či negativa této cesty?
- Jaký je Váš pohled na možnost otevřené adopce?
- Kde je podle Vašeho názoru kompromis, který je nejvhodnější pro opuštěné děti?

Závěrečné otázky

- Co je podle Vás nejpálčivějším problémem v oblasti NRP, respektive osvojování?
S čím se nejčastěji setkáváte?
- Napadá Vás ještě nějaká oblast, která je v rámci tohoto tématu problematická?
- Je podle Vás ještě něco, co jsem opomněla, a mělo by zaznít?

Příloha č. 4: Scénář rozhovoru – osvojitelé/žadatelé

Otázky – osvojitelé/žadatelé

Na začátek bych Vás chtěla poprosit, abyste mi řekli něco o sobě a o Vaší rodině. *Věk, pohlaví, nejvyšší dosažené vzdělání.*

Jedná se o Vaši první adopci nebo jste již žádali o nějakou z forem náhradní péče? *Pokud ano, na základě zkušeností, která z žádostí Vás stála větší úsilí? Bylo to napodruhé snazší?*

Jak dlouho jste (byl/a) v evidenci žadatelů?

Máte představu o tom, jak dlouhé jsou čekací lhůty ve Vašem kraji?

A. Rozhodování a přípravy

- Co Vás vlastně přivedlo k myšlence adoptovat dítě? *Hrála zde roli také solidarita k opuštěným dětem? Potřeba naplnit svůj život?*
- Jak jste postupovali? *Našli jste si předem nějaké informace nebo jste se obrátili rovnou na odpovědný úřad? Co všechno jste hledali, než jste kontaktovali úřad?*
- S jakými očekáváními jste do tohoto procesu vstupovali? *Představy o délce procesu, nárocích a také požadavcích na dítě.*
- Došlo k nějakým změnám z hlediska Vašich představ? *Pozměnili jste své požadavky na dítě?*
- Jaká kritéria byla pro Vás klíčová při žádosti o osvojení? *Pohlaví, věk či etnikum dítěte? Zdravotní stav?*

B. Proces zařazení do evidence

- Co si myslíte o míře kladených nároků na Vás, jako žadatele o osvojení dítěte? *Jaké jste měli pocity z celkového posuzování a psychologického vyšetření? Jste spokojeni s přístupem sociálních pracovníků?*
- Jaký máte názor na množství potřebných náležitostí? *Mám na mysli formuláře a různá potvrzení, které jsou od žadatelů vyžadovány? Je nějaká součást těchto požadavků, která Vám přijde zbytečná a naopak mělo by se požadovat něco, co se od žadatelů nepožaduje?*
- Jaký je podle Vás přínos přípravných kurzů pro žadatele o osvojení? *Jak to na Vás působilo? Myslíte si, že Vás dostatečně připravila účast na kurzu pro budoucí roli osvojitele?*
- Je něco, co Vám v procesu připravování chybělo? *Je něco, co by se Vám nelíbilo?*
- Dostáváte nějaké pravidelné zprávy? *Jste v kontaktu s úřady či sociální pracovníci?*

C. Proces adopce a kritika

- Co si myslíte o procesu adopce z hlediska délky jejího trvání?
Jaký máte názor na roli byrokracie v tomto procesu?
- Jaké vidíte slabiny v tomto procesu?
Jaké další problémy podle Vás provází proces adopce?
- Jaké znáte alternativy, kromě adopce, které nabízí náhradní rodinnou péči?
Proč jste si vybrali z těchto možností právě adopci?
- Znáte nějaká sdružení, která pomáhají žadatelům o adopci?
Využili jste poradenství některé z nich? Byl/a jste spokojen/a?
- Pokud potřebujete radu, kam se obracíte? *Využíváte nějaká online fóra?*
Sdružujete se nějakým způsobem s ostatními žadateli nebo osvojiteli?

D. Názory

- Znáte termín přímá nebo také otevřená adopce?
Co si myslíte o možnosti otevřené adopce?
- Myslíte si, že má na opuštěné děti nějaký vliv pobyt v kojeneckých ústavech?
- Myslíte si, že je pro opuštěné děti vhodné prostředí v kojeneckých ústavech z hlediska jejich vývoje? *Např. co se týče podnětů pro jejich sociální, psychický nebo fyzický rozvoj?*

Závěrečné otázky

- Je podle Vás ještě něco, na co jsem zapomněla, a mělo by zaznít?
Nějaká oblast či nedostatky, o kterých jsme nemluvili?

Příloha č. 5: Seznam zkratek

- CZSO – Český statistický úřad
- FOD – Fond ohrožených dětí
- MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí
- ÚZIS – Ústav zdravotnických informací a statistiky